

SMERNICE

za pripravljane družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981-1985

1. CILJI IN INTERESI DRUŽBENEGA RAZVOJA 1981-1985

Na podlagi skupnih ciljev, izhodišč usmeritev in okvirov politike družbenega razvoja SFRJ, SR Slovenije, dogovorjenih nalog v okviru mesta Ljubljane za srednjeročno obdobje za leto 1981-1985 in iz analize dosedanjega razvoja občine Ljubljana-Šiška ter ocene razvojnih možnosti za prihodnje obdobje, Skupščine občine Ljubljana-Šiška s temi Smernicami, ki pomenijo informacijo ter napotek pri oblikovanju in sprejemanju lastnih smernic nosilcem planiranja:

- Temeljnim organizacijam združenega dela
- bankam
- zavarovalnicam
- delovnim skupnostim
- samoupravnim interesnim skupnostim
- krajevnim skupnostim ter
- občini

opredeljuje okvire družbenega razvoja občine, skupne interese in cilje in usmeritve za obdobje 1981-1985

Z doseženo stopnjo družbenega razvoja občine Ljubljana-Šiška ter temelječ na družbeno političnih usmeritvah, sprejetih z dokumenti 11. kongresa ZKJ in 8. Kongresa ZKS sprejemamo na področju ekonomskega socialnega in prostorskega razvoja v prihodnjem srednjeročnem obdobju naslednje skupne cilje in naloge:

- poglobljanje samoupravne organiziranosti in samoupravnih socialističnih odnosov v vseh samoupravnih organizacijah in skupnostih,
- postopno preusmeritev gospodarstva na povečanje deleža proizvodnje in storitev, ki imajo dolgoročne pogoje za zagotavljanje višjega dohodka,
- izvozno usmeritev gospodarskega razvoja,
- skladnejši razvoj osnovne infrastrukture, zlasti prometne energetske in komunalne,
- smotrno uporabo prostora in izboljševanje človekovega okolja,
- ustvarjanje pogojev življenja in dela v odvisnosti od rasti družbene produktivnosti dela,
- zagotavljanje ekonomske varnosti vlaganja tujega kapitala v organizacije združenega dela v občini,
- odgovornost do solidarnostnih akcij, začrtanih s srednjeročnim programom širših družbeno političnih skupnosti,
- krepitev splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozščite.

Na področju razvoja gospodarstva so temeljni cilji razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju:

- Zagotovitev intenzivne rasti družbenega proizvoda na osnovi rasti produktivnosti dela, boljše izrabe delovnega časa in sredstev, na osnovi novih naložb in ne z ekstenzivnim zaposlovanjem;
- Zagotovitev spremembe v delitvi družbenega proizvoda v korist sredstev za razširjeno reprodukcijo;
- Naraščanje izvoza in načrtno razvijanje proizvodnje za izvoz oz. za nadomeščanje uvoza;
- Povečanje učinkovitosti investicij, ki naj bi pripomogle k naraščanju industrijske proizvodnje na temeljih visoke tehnolo-

logije ter ob uvajanju avtomatizacije in modernizacije proizvodnje;

- Omejevanje ekstenzivnega zaposlovanja;
- Povezovanje OZD z znanostjo ter hitrejšo uvajanje novih znanstvenih dosežkov in inovacij v proizvodnjo;
- Stalno prilagajanje samoupravne organiziranosti, povezovanje in združevanje ter integracije bodisi horizontalno bodisi vertikalno, še posebej na področju projektiranja, inženiringa in svetovanja. Na področju družbenih dejavnosti so temeljni cilji razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju:
- Vsebinsko in funkcionalno povezovanje SIS družbenih dejavnosti na nivoju občine, mesta in regije ter republike;
- Intenziviranje samoupravne organiziranosti v OZD družbenih dejavnosti in njihovega povezovanja s krajevnimi skupnostmi in združenim delom v neposrednem življenjskem in delovnem okolju;
- Združevanje sredstev, da bi tako v okviru svobodne menjave dela, v naslednjem srednjeročnem obdobju realizirali izgradnjo prioritarnih objektov družbenega standarda, upoštevajoč dejanske potrebe po posameznih območjih občine;
- Zagotavljanje sredstev za investicijsko vzdrževanje že obstoječih objektov družbenega standarda;
- Izboljševanje storitev OZD družbenih dejavnosti;
- Pospeseno razreševanje kadrovske problematike, da bi omejili kadrovske deficit in fluktuacijo kadra zlasti na prioritarnih področjih družbenih dejavnosti kot so to področje otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja in zdravstva. V tej smeri bomo predvsem hitreje razreševali vprašanje zagotavljanja stanovanj delavcem v navedenih področjih;
- Z družbenim planom vsakega nosilca planiranja bo opredeljena tudi odgovornost do sočasnega in kontinuiranega planiranja, tako v občini, kot na višji ravni.

2. GLOBALNE USMERITVE

V srednjeročnem obdobju 1981-1985 so globalni cilji usmerjeni v nadaljnjo krepitev samoupravljanja in v razvoj delegatskega sistema, s čimer bomo zagotovili, da se bodo vsi delovni ljudje in občani lahko uveljavili kot svobodni in neposredni nosilci družbene reprodukcije. Prav tako pa bomo nadaljevali z intenzivno krepitevijo splošne ljudske obrambe in družbene samozščite na vseh nivojih. Razvoj teh dejavnosti morajo zagotoviti prav vsi nosilci planiranja v svojih planskih dokumentih ter jih v teku srednjeročnega obdobja 1981-1985 tudi dosledno uresničevati.

Obdobje 1981-1985 bo pomenilo na področju gospodarjenja prehod iz kvantitete v kvaliteto. Osnovna značilnost gospodarske rasti mora biti v t.i. „tehnološkem preroju“. To pomeni, da bomo opuščali delovno ekstenzivne dejavnosti in izvajali tehnološko zahtevno proizvodnjo, torej kapitalne in razvojno intenzivne dejavnosti. Nosilci planiranja bodo ta prehod zagotovili s planiranjem lastnih investicij.

Tako se bomo v tem srednjeročnem obdobju opredelili samo za take investicijske projekte, ki bodo zahtevali visoko razvito tehnologijo, ki bo dajala nadpovprečen dohodek na delavca letno in s

katerimi bodo odpirali delovna mesta predvsem za visoko kvalificirane delavce.

K učinkovitosti investicij in smotrnejši izrabi prostora bo pripomogla hitrejša izgradnja komunalne in energetske infrastrukture.

a) GOSPODARSKA USMERITEV

Planske zadolžitve globalnih okvirov razvoja v letih 1981–1985 temelje na realni rasti **družbenega proizvoda** v višini 5,5 % katerega vrednost bo več kot 50 % predstavljala **družbena produktivnost** dela in manj kot 50 % **novi zaposlovanje**. Povprečna rast zaposlovanja se bo gibala po letni stopnji 2,5 % pri čemer bo več kot polovica priliva v zaposlovanje iz neavtohtonih virov prebivalstva.

Izvozna usmerjenost gospodarstva naj bi zagotavljala večji izvoz, predvsem pa naj bi do leta 1985 izvoz pokrival uvoz v vsej zunanje trgovinski menjavi, izvozna usmerjenost pa naj bi se povečala v države s konvertibilnega področja.

Za dosego takih ciljev bomo dali podporo le takim projektom, ki bodo dajali zagotovilo čimvečjega doseganja dohodka na delavca.

Prednostne dejavnosti gospodarstva v letih 1981–1985 bodo opredeljene v družbenem planu občine, ki bo vseboval tudi kriterije za razvrščanje v prednostne dejavnosti oziroma izbor novih investicij.

Celotna družbena skupnost bo z ukrepi tekoče ekonomske politike podpirala prednostne dejavnosti in sicer z:

- ustrežnejšo stimulacijo izvozne usmerjenih organizacij združenega dela,
- s prevzemanjem dela rizika pri nastopu (vlaganju) v deželah tretjega sveta v obliki kreditov in zavarovanja rizika,
- z lažjo pridobitvijo investicijskih kreditov oziroma vključevanje srednjeročnih planov razvoja prednostnih dejavnosti v srednjeročne programe financiranja temeljnih in združenih bank,
- z davčnim sistemom (olajšavami) spodbujala organizacije združenega dela k izdvajanju čim večjih sredstev za razvoj lastne tehnologije.

b) PROSTORSKA USMERITEV

Pri urejanju prostora bomo:

- Upoštevali načelo policentrizma, organiziranosti programov in dejavnosti v prostoru;
- Organizirali manjše število večjih gradbišč (stan. sosesk, ind. con);
- Varovali bomo kmetijska zemljišča;
- Proučevali bomo pojave in posledice, ki jih družbeno-ekonomski razvoj povzroča v naravi ter odstranjevali negativne vplive na okolje;
- Začeli s sanacijo in prenovo starega dela Šiške;
- Racionalizirali bomo vse postopke v zvezi s pripravo in sprejemanjem prostorske in gradbene dokumentacije;
- Varovali bomo vodne vire, določili varstvene pasove tudi za zajetja krajevnega pomena;
- Predvideli površine za eventuelne evakuacije v primeru elementarnih nesreč in drugih izjemnih razmer;
- Skrbeli bomo za krajevne ceste in mostove, ki imajo strateški pomen;
- Pri prostorskem načrtovanju gospodarskega razvoja bomo poleg srednjeročnih vidikov upoštevali tudi dolgoročne potrebe organizacij združenega dela.

3. INDUSTRIJA

S sprejetimi družbenopolitičnimi izhodišči verificirana globalna strategija razvoja našega gospodarstva temelji na hitrejšem in kvalitetnejšem razvoju industrije, ki naj tako postane osnovno gibalno gospodarskega napredka v Šiški.

Razvoj industrije, ki je omejevan s prostorom, z vodo, s toplotnimi inverzijami in z omejenimi možnostmi financiranja kapitalnih naložb, bomo usmerjali v posamezne namensko opredeljene industrijske cone, pri čemer moramo zagotoviti prednost tisti industriji, ki se vsestransko najugodnejše vključuje v gospodarski prostor v pogledu optimalno opredeljenih pogojev gospodarjenja.

Da bi zagotovili smotno in racionalno izrabo za industrijo opredeljene še proste površine predlagamo naslednje ukrepe:

Sprejeti ekonomske in prostorske kriterije za izbor novih investicij, ki morajo upoštevati naravnost gospodarstva na kapitalno

intenzivne programe oziroma višje strukturirano proizvodnjo, za prednosti con (lega ob železniških in cestnih priključkih), zaposlovanje delovne sile in v zvezi s tem razrešitev dnevne migracije, omejitvene faktorje con (lega ob vodnih rezervarijih, bližina stanovanjskih sosesk in s tem povezane ekološke omejitve ipd.);

- Razvoj intenzivne industrije (gradnja v višino, naslonitev na vsklajane optimalne zmogljivosti energetskih priključkov in povezovanje z že obstoječimi industrijskimi jedri);
- Opredeliti je potrebno izbor obstoječih proizvodnih objektov, ki z razširitvijo oziroma z medsebojnim povezovanjem v naših dejavnostih lahko ustvarijo nove proizvodne kvalitete: v pogledu izvozne uvozne usmerjenosti in s ciljem izboljšave devizne bilance;
- v pogledu surovinske in energetske odvisnosti na dosegljive vire;
- v pogledu produktivnosti, vključevanje višje kvalificiranih struktur delavcev, ter v zvezi s tem zmanjševanje potreb po novih delovnih mestih in s ciljem doseganja čim višjega dohodka na delavca;
- povezovanje proizvodnje z znanstvenimi institucijami in razvijanje tehnologije in „know-how“, ki naj sloni na lastni razvojni dejavnosti ob minimalnem vključevanju tujih licenc, z večjim vključevanjem avtomatizacije in modernizacije tehnoloških postopkov;
- v pogledu varstva okolja v vseh oblikah.
- Sprejeti ekonomske in prostorske kriterije za ovrednotenje programov bodočih investorjev ter napraviti selektivni izbor;
- Po opredelitvi in izboru programov bomo oblikovali celovit pristop k asanaciji, rekonstrukciji in izgradnji posamezne cone oziroma skupin con.

4. PODROČJE KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA

A. KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

- Razdeliti interese kmetijstva, gozdarstva in urbanizacije. Izdelati in sprejeti prostorski plan v občini pri čemer je potrebno omejiti spreminjanje namembnosti todovitnih kmetijskih zemljišč. Na podlagi prostorskega plana varovati kmetijska zemljišča v zaključenih conah kmetijskih TOZD in zaščitenih kmetijah;
- Pospešiti spreminjanje družbenoekonomskih odnosov na vasi z uvajanjem različnih oblik združevanja dela, sredstev in zemlje, spodbujati smotno rabo kmetijskih zemljišč in oblikovati večje zemljiške komplekse. Nosilec spreminjanja družbenoekonomskih odnosov naj bo Kmetijska zadruga, ki ji je potrebno zagotoviti večjo družbeno pomoč. Cilj novih družbenoekonomskih odnosov je večja socialna varnost kmetov, večji pridelki in boljše gospodarske učinkovitost;
- Uspešno izvajati kmetijsko politiko in razreševati pravne postopke pri razreševanju kmetijskih zemljišč;
- Uspešno izvajati hidro in agromelioracije, pridobivati in izboljševati kmetijska zemljišča ter obnavljati opuščena kmetijska zemljišča. Skrbeti, da bo vsa razpoložljiva kmetijska zemlja bolje obdelana;
- Združite vse, ki so na območju občine mesta zainteresirani za razvoj kmetijstva in v okviru teh načrtov, smotno in enotno sprejemati ukrepe za hitrejši razvoj kmetijstva in za reševanje obstoječe problematike, sanacija družbenih živonorejskih farm, kreditiranje nabave poslovnih sredstev v družbenem in zasebnem sektorju, pomoč hribovskim kmetom in drugo pospeševalno delo;
- Nujnost ohranitve kmetij v hribovitih predelih občine, ki so še posebej važne iz vidika SLO. Sprejeti je potrebno agrarnopolitične ukrepe, ki bodo zagotovili socialno varnost hribovskim kmetom;
- Za povečanje kmetijske proizvodnje in ohranitev naseljenosti na hribovitem območju je poleg davčnih olajšav potrebna še izdatnejša materialna pomoč in stimulacija;
- Nujno oživeti delo za založbo zemljišč, saj sedanja parcelna in lastninska razdrobljenost onemogoča racionalno izkoriščanje mehanizacije;
- Samoupravno in družbenopolitično organizirati krajevne skupnosti na vasi tako, da bo omogočeno kmečkemu proizvajalcu polno samoupravno odločanje o pogojih dela, življenja in o rezultatih dela ter že naprej ustvarjati pogoje za krepitev intere-

- sa kmetov, da se bodo vključevali in združevali v kmetijsko zadrugo in tam uveljavljali samoupravne pravice;
- Usmerjenost kmetijske proizvodnje naj bo še v naprej predvsem v živinorejo za proizvodnjo mleka in prireje mesa, v poljedelski panogi za proizvodnjo krompirja in krmskih rastlin, v neposredni bližini mesta, pa naj bi se hitreje razširjalo tudi pridelovanje zelenjave in jagodičevja;
- Posvetiti posebno pozornost sanaciji družbenih živinorejskih farm in kmetijski izrabi Polhograjskih Dolomitov;
- Stalno vzdrževati zbiralnice za mleko in jih postopoma zamenjati z novimi bolj sodobnimi;
- Nadomeščati izrabljeno kmetijsko mehanizacijo;
- Skupnost za pospeševanje kmetijstva (kot doslej) naj tudi v bodoče regresira gradno silosov za živinsko krmo;
- Vzreja konj naj bo ena izmed prioritarnih nalog pospeševalne skupnosti. Pristopi naj se čimprej k iskanju interesentov in jih primerno stimulira;
- V okviru SIS za preskrbo načrtovati in sklepiti dogovore o pridelovanju posameznih vrst pridelkov za kritje potreb občine in Ljubljane. S tem bomo odstranili enega od vzrokov nezadovoljivega dosedanjega razvoja kmetijstva – nestalne tržne razmere in preprečili nihanje v ponudbi in ceni;
- Intenzivirati gospodarjenje z gozdovi, predvsem s premeno degradiranih gozdov listavcev in dopiranje gozdov z izgradnjo gozdnih prometnic;
- Zaradi velikega pomena gozdov za človekovo okolje predvsem v primestnem območju bo potrebno proučiti, katere gozdne površine bo potrebno izločiti za gospodarjenje s posebnim namenom.

B. KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST

- Opredeliti dolgoročno namembnost zemljišča za potrebe kmetijstva in gozdarstva in kmetijska zemljišča razvrstiti po naravnih lastnostih primernosti za uporabo sodobne tehnologije in možnosti za oblikovanje kompleksov za družbeno in družbenoorganizirano kmetijsko proizvodnjo;
- Razmejiti kmetijska zemljišča, ki se bodo zaraščala z gozdnim drevjem in na tista, ki bodo ostala za kmetijsko rabo in v tej zvezi izvajala ukrepe za ohranitev le-teh. Pri tem se bo samoupravno dogovarjalo z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o ukrepih za zmanjševanje zaraščanja kmetijskih zemljišč oziroma za uvajanje novih družbeno dogovorjenih funkcij takšnega zemljišča. Pri tem pa se bo težilo za tem, da se čimbolj ohrani primarna funkcija takega zemljišča;
- Izdelati agrokarte in programe razvojnih usmeritev kmetijstva v občini;
- Reaktivirati opuščanje kmetijske površine in vključevanje opuščeni zemljišč kmetov v organizirano tržno proizvodnjo. Kmetijska zemljiška skupnost bo dajala pri tem ustrezno pomoč in predlagala ukrepe zato, da bi bila zemlja primerno obdelana;
- Gospodariti s skladom kmetijskih zemljišč tako, da se bodo kmetijska zemljišča prenašala na kmetijske organizacije in združene kmete, ki bodo zaradi urbanizacije izgubili zemljo;
- Izvajati agrarne operacije, posebno komasacije, združevanje zemljišč, agromelioracije in medsebojno menjavo na območjih, ki bodo s prostorskim planom predvidene za kmetijstvo. Zaradi urbanizacije in drugih sprememb namembnosti kmetijskih zemljišč bo to v bodoče ena glavnih nalog Kmetijske zemljiške skupnosti. Ker pa so agrarne operacije drage, bodo opravičile izvedbo le na območjih, ki bodo dolgoročno namenjene za kmetijske namene. Z združevanjem kmetijskih zemljišč med kmeti in kmetijskimi organizacijami bodo dane možnosti razvoja in prehoda individualnega osebnega dela v združeno delo kmetov na podlagi prostovoljne odločitve ob zakonski zaščiti lastninske pravice;
- Sodelovati pri zagotovitvi socialne varnosti kmetov;
- Zaradi racionalnejše rabe, pospeševanje kmetijstva, oblikovanje večjih zemljiških kompleksov, spreminjanja družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, bo potrebno odkupovati ali drugače pridobivati kmetijska zemljišča in jih dodeljevati v uporabo kmetijskim organizacijam in združenim ter drugim obdelovalcem;
- Razvijati kmetijstvo v hribovitih predelih z odpiranjem prometnic, oblikovanje skupnih pašnikov, izdatnejša materialna podpora v cilju povečanja kmetijske proizvodnje, rodovitnosti kmetijskih površin, ki bodo s prostorskim planom namenjene kmetijstvu ter skrbi za poseljenost krajine;

- Sodelovanje v Zvezi kmetijskih zemljiških skupnosti Slovenije zaradi uresničevanja kmetijske zemljiške politike, ki se nanaša na rabo, pridobivanje in varovanje kmetijskega prostora, izpolnjevanje kmetijskih razvojnih načrtov, uvajanja sodobnih oblik proizvodnje in njenega podružbljanja na temelju samoupravnega združevanja dela, sredstev in zemlje in nadaljnjega razvoja družbenega sektorja v kmetijstvu kot temeljnega nosilca napredka kmetijstva v vasi.

C. SKUPNOST ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA

- Razširitev novih podpisnikov družbenega dogovora Skupnost za pospeševanje kmetijstva občine Ljubljana-Siška in zagotovitev sredstev za uresničevanje programskih nalog skupnosti za pospeševanje kmetijstva;
- Skupnost za pospeševanje kmetijstva v občini bo nadaljevala z delom po dosedanjem programu tako, da bo pospeševala predvsem organizirano in usmerjeno kmetijsko proizvodnjo in reševala v okviru le-teh naslednje zadeve: sodelovala pri oblikovanju in uresničevanju temeljnih razvojnih smotrov, ki so opredeljeni v družbenem načrtu občine in mesta Ljubljane. V skladu z družbenimi načrti razvoja občine in mesta Ljubljane zagotavljali sredstva za prednostne razvojne usmeritve v kmetijstvu. Regresirala umetno osemenje govejih plemenic in nabavljala plemenjake za naravni pripust, regresirala obrestne mere za kredite, ki jih kmetje najamejo za modernizacijo svoje proizvodnje, regresirala nabavo plemenske živine ter vzrejo konj, gradnjo silosov, nakup semenskega krompirja, nakup semen strnih žit, prevetrovalne naprave in freze. Nadalje sofinancirala nakup mehanizacije, umetnih gnojil, načrte za hleve in gospodarska poslopja, novogradnjo in adaptacijo govejih hlevov, kemična analiza zemlje in krme. Financirala izobraževanje kmetov in ostalo, kar je potrebno za splošno modernizacijo kmetijstva na vasi;
- Združiti vse, ki so na območju Ljubljane zainteresirani za razvoj kmetijstva v SIS za pospeševanje kmetijstva. V okviru SIS je potrebno načrtno, smotro in enotno sprejemati ukrepe za hitrejši razvoj kmetijstva in za reševanje obstoječe problematike, sanacija družbenih živinorejskih farm, kreditiranje nabave poslovnih sredstev v družbenem in zasebnem sektorju, pomoč hribovskim kmetom in drugo pospeševalno delo;
- Skupno oblikovati razvojne usmeritve in zagotoviti ustrezno samoupravno organiziranost pospeševalne dejavnosti ter doslednejše opredeliti programe in metode dela pospeševalne službe. Načrtno usklajevati razvojne programe organizacij združenega dela s področja kmetijstva, gozdarstva in kmetijske zemljiške skupnosti.

D. SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA VARSTVO PRED POŽAROM

- Povezava gasilskih organizacij z družbenopolitičnimi organizacijami in upravnimi organi občine;
- Razvoju in utrditvi koncepta družbene samozaščite;
- Sodelovanju z drugimi organizacijami in odpravljanju posledic elementarnih nesreč in drugih katastrof;
- Skladno z dotokom finančnih sredstev skrbeti za pravilno opremljenost posameznih društev glede na specifično okolje delovanja društva, ter prostorsko ureditev za njih hrambo;
- V povezavi z odgovornimi faktorji skrbeti za obstoječe vodne vire – vzdrževanje, usposabljanje in novogradnje;
- Učvrščevanje samoupravne organiziranosti občanov in delovnih ljudi na področju požarnega varstva;
- Sodelovanje pri realizaciji programa Zveze SIS za varstvo pred požarom mesta Ljubljane in republiškega SIS kot izvajalec in finančni udeleženec;
- Obravnavati in sprejemati programe dela Zveze SIS, gasilske brigade Ljubljana in mestne Gasilske zveze, ter na osnovi samoupravnega sporazuma združevati finančna sredstva za sprejete programe;
- Naročati potrebne študije in načrte za izboljšanje požarnega varstva v občini pri strokovnih službah in delovnih organizacijah;
- Sodelovanje z občinskim štabom CZ pri usposabljanju kadrov gasilsko-tehnične enote in nabavljanju njihove opreme;
- Sodelovanje pri razvoju potreb dislociranih enot poklicne gasilske brigade in ustanavljanje gasilskih enot na področju občine v skladu s prostorskim razvojem občine.

5. PROMET IN ZVEZE

V okviru dogovora med ljubljanskimi občinami je področje urejanja prometa in zvez naloga mestnih služb in so naloge vsebovane v mestnih smernicah, vendar pa se bo občina Ljubljana Šiška zavzemala zlasti za naslednje naloge:

- Vlagali bomo v razširitev in posodobitev dejavnosti, ki je namenjena vzdrževanju cestnih vozil, ker le-ta ne sledi potrebam in zato vpliva na večje vzdrževalne stroške in slabo izkoriščenost cestnih gospodarskih vozil;
- Na področju mestnega in primestnega prometa se bomo vključevali v razvoj, kot je predviden za mesto Ljubljana, posebej pa si bomo prizadevali za posodobitev primestnega prometa, za sodelovanje z organizatorji primestnega prometa ter za poglobitev samoupravne organiziranosti te dejavnosti;
- Na področju razreševanja prostorske problematike bomo opredelili nove lokacije za potrebe javnega potniškega prometa in turistične ponudbe;
- Na področju železniškega gospodarstva se bomo vključili v program obvozne proge Dolgi most — Vižmarje, ter sodelovali pri preselitvi oz. združitvi na novi lokaciji v Mostah železniške delavnice, sedaj stacionirane v Šiški;
- V cestnem gospodarstvu se bomo zavzemali za odpravo ozkih grl v časovnih konicah ter za prilagoditev prometnega režima novim blagovnim centrom ter kontejnerskim in ostalim terminalom v mednarodnem transportu;
- Na področju PTT prometa in zvez se bomo zavzemali za izgradnjo novih poštnehi enot ter za vzpostavitev čim gostejše telefonske mreže.

6 TRGOVINA

Področje celotne oskrbe je skupna dogovorjena naloga v okviru mesta Ljubljane. Vendar si bo občina Ljubljana-Šiška prizadevala še za naslednje usmeritve, poleg usmeritev v okviru mesta:

- Uveljavljanje novih družbeno-ekonomskih odnosov med proizvodnjo ter trgovino in v sami trgovini;
- Trgovinska dejavnost, ki opravlja naloge organiziranja blagovnega prometa med proizvodnjo in potrošnjo, ki se po svoji lokaciji nahajata izven območja občine (slovenskem oz. jugoslovanskem gospodarskem prostoru in v zunanjetrgovinski menjavi) se bo razvijala v pogojih dogovorjenih dohodkovnih odnosov in po potrebah skupnih razvojnih odločitev s proizvodnjo;
- Potrošniški sveti morajo zaživeti v vseh predelih občine;
- Dograditi trgovske lokale v stanovanjskih predelih in s tem približati stanovalcem preskrbo z osnovnimi živili;
- Pospešiti izgradnjo trgovskih centrov ob vpadnicah in neposredno ob stanovanjskih naseljih;
- Obratovalni čas trgovin in vseh lokalov, ki so namenjeni za oskrbo občana moramo prilagoditi tako, da bo vsak občan imel možnost nabave ob prostem času (izven delovnega časa, bodisi to v trgovinah, ali pa v kioskih, kjer bomo nudili osnovne življenjske potrebščine);
- Povečanje zalog živilskih in drugih proizvodov v obstoječih in novih trgovskih mrežah. Hkrati je potrebno pričeti z izgradnjo skladišč na območju občine Ljubljana Šiška, ob upoštevanju tako imenovanega „varnostnega paketa“ za primer elementarnih nesreč in podobno.
- Zaradi velikega števila prebivalstva v občini si bomo prizadevali za povečanje števila tržnic na takih področjih, da bo občanom oskrba čim bližja.

7. GOSTINSTVO IN TURIZEM

- Urediti rekreacijske centre in na njih postaviti ustrezne turistično-gostinske lokale,
- vključiti izgradnjo turistično-gostinskih objektov v trgovsko-gostinskih centrih ob vpadnici avtoceste,
- razvijati kmečki turizem na področjih, kjer bodo za to dane možnosti,
- skrbeti, da bo Pohodna transverzala približana občanom,
- izgradnja novih hotelskih in restavracijskih kapacitet ter obratov družbene prehrane,
- večja povezava kulturnih prireditev ob krajevnih praznikih s turistično ponudbo,
- vključitev v mestno akcijo za izgradnjo Poti spominov in tovari-

štva ter po njeni izgradnji vgraditi vse manifestacije Poti spominov in tovarištva v občinske programe.

8. MALO GOSPODARSTVO

Razvoj malega gospodarstva, kot podaljšane roke organizacij združenega dela s področja proizvodnje je zelo pomemben pogoj za vzpostavitev pravičnega ravnotežja med proizvodnjo in potrošnjo. Zato si razvoja malega gospodarstva ne moremo zamišljati kot stihijen razvoj, ampak je treba nanj vplivati preko vseh znanih planskih instrumentarijev.

Malo gospodarstvo, ki izkazuje tudi osebne storitve za potrebe zlasti gospodinjstva vsakdana mora biti stalni spremljevalec celotnega prostorskega, kakor tudi ekonomsko-socialnega razvoja. Prostorsko in storitveno — uslužnostno neskladje v naši občini je potrebno zamenjati z usmerjevanjem drobnega gospodarstva v prostoru, kjer je ta dejavnost potrebna.

Upoštevač takšne ugotovitve, za razvoj malega in drobnega gospodarstva v naši občini je potrebno zagotoviti realizacijo programskih izhodišč, spreminjati prioriteto tako, da se zagotavlja minimum teh dejavnosti v naših stanovanjskih soseskah oziroma, da se te dejavnosti v prostoru, kjer že obstoje, močneje razvijajo. Nosilci dolgoročnega razvoja malega gospodarstva in drobnega gospodarstva v naši občini so:

Obrtno združenje, ki s svojo koordinativno vlogo izdeluje programe razvoja in možnosti razvoja malega in drobnega gospodarstva v občini in o tem obveščajo vse nosilce razvoja. Preko bank s kreditiranjem začetnih naložb naj stimulira in tako omogoči začetnikom usmeritev v obrtno storitveno dejavnost.

Krajevne skupnosti, ki so po Ustavi poklicane, da planirajo usklajen razvoj na svojem območju in da s tem v zvezi opravijo vsa potrebna usklajevanja znotraj, kakor tudi zunaj KS. Na podlagi ugotovljenih potreb po posameznih vrstah malega gospodarstva, ter skladno s prostorskim planom se zagotovi skladnejša razporeditev storitvene dejavnosti malega gospodarstva, ter zagotovi pogoje za razvoj tiste obrti, ki zadovoljuje potrebe neposredno občanom.

Združeno delo, ki mora v svojih planskih dokumentih zagotoviti pogoje za vse oblike dolgoročnega sodelovanja — pogodbeno sodelovanje, kooperacija, POZD.

Samoupravna stanovanjska skupnost, ki mora s svojo usmerjeno stanovanjsko gradnjo zagotoviti pogoje za odpiranje drobne obrti v novih stanovanjskih soseskah ter z natečajem privabljati nove obrtnike, ki jih je potrebno tudi kreditirati ali jim drugače omogočiti premostiti težave. Sočasno je zagotoviti vire za formiranje namenskega fonda za poslovne prostore za razvoj deficitarne storitvene obrti v soseskah, ter s tem zagotoviti prebivalstvu potrebne servisne in osebne storitve.

Samoupravna komunalna skupnost, ki mora s svojo usmerjenostjo na področju urejanja zemljišč zagotoviti pogoje za vzpostavitev novih obrtnih delavnic kot bodočih oblik kooperacije v malem gospodarstvu in graditvijo industrijskih in drugih objektov. Prav gotovo je potrebno zagotoviti nadomestne poslovne prostore za tiste obrtne dejavnosti, ki izgubijo svoj prostor ob eventualnih prenovah sosesk.

Pri izdelavi programa razvoja malega in drobnega gospodarstva je potrebno posebno pozornost posvetiti vključevanju malega in drobnega gospodarstva v organiziranju materialne baze splošnega ljudskega odpora.

9. GOSPODARJENJE S PROSTOROM IN KOMUNALNO GOSPODARSTVO

A. PROSTOR

Rast občine in mesta zahteva neposredno opredeljevanje novih površin, ki so namenjene poselitvi in drugim urbanim dejavnostim. To odpira vprašanja in dileme o nadaljnjem prostorskem načrtovanju, smeri razvoja in prostoru in vprašanje, katere površine in kje bodo namenjene potrebam občine.

- mestno območje pokriva GUP iz l. 1965/78 z delno novelacijo 1979 (v javni obravnavi),
- območje Medvode pokriva UN Medvode, zadnjikrat noveliran 1977. l.,
- območje Polhograjskih Dolomitov pokriva UN nacionalnega parka Polhograjski Dolomiti,

- območje Tacen, Šmartno in Gameljne pokriva UN TŠG, potrjen l. 1978,
- ostalo območje občine pokriva urbanistični red (UR).
V konceptu srednjeročnega razvoja občine bo potrebno novelirati našete prostorske načrte.

1. Urbanizem

V naslednjem planskem obdobju je za nadaljnji razvoj občine potrebno pridobiti in predvideti nove površine, dodatno k tistim, ki so planirane, vendar so v sprejeti dokumentaciji neizrabljene.

Za dolgoročno politiko stanovanjske graditve, njeno zasnovano v prostoru in planiranju potrebnih površin, bodo pomembne odločitve o razmerju med blokovno in individualno gradnjo. To razmerje naj bi v prihodnjem srednjeročnem obdobju bilo 70 % v korist blokovne gradnje in 30 % v korist enodružinske individualne gradnje (pri slednjih si bomo prizadevali za čimvečjo organiziranost). Razmerje zajema število stanovanjskih enot, kar ni ekvivalentno z razmerjem porabe učinkovitih površin).

2. Skrb za smotrno izrabo prostora in dobro bivalno okolje

Kljub velikim potrebam za odpiranje novih „zazidalnih“ površin moramo ohraniti ravnovesje s prostorom ter omogočiti dihanje urbane strukture.

V tem kontekstu, bo potrebno organizirano izrabljati obstoječi prostor, ki še daje velike možnosti za zazidavo ob nekoliko smelejših posegih v nekmetijske površine, predvsem v:

- rekonstruiranih obstoječih naselijih
- manj kvalitetnih gozdnih površinah
- primestnih naselijih.

3. Razvoj prostorskih možnosti za industrijsko gradnjo

Da bi dosegli hitrejši in kvalitetnejši razvoj industrije moramo zagotoviti smotrno in racionalno izrabo še prostih površin oz. površin, ki jih že danes neracionalno koristijo (nizek faktor izrabe) posamezna podjetja. Težiti je k temu, da naj bo faktor izrabe v vseh conah vsaj 0,5.

4. Individualna gradnja stanovanjskih enodružinskih hiš

naj bo prilagojena sodobnejšim organizacijskim oblikam in asociacijam pričakovalcu stanovanj (stanovanjske zadruge in druge oblike).

Klasična gradnja prostostojećih individualnih hiš naj bo zastopana v manjšini in to predvsem na območjih izven strnjanih naselij s pogodeno velikostjo parcele maksimalno 500 kv. m.

Organizirane oblike gradnje družinskih hiš so: vrste hiše, atrijske hiše v nizih, terasaste hiše ipd., pri katerih mora biti dosežena gostota do 110 preb./ha netto območju stanovanjskega otoka, kar pomeni površino zemljišča, ki je namenjeno neposredno stanovanjskemu naselju in njegovim funkcijam (stanovanja in spremljajoči objekti družbenega standarda).

Zaradi zahtevane gostote zazidave se mora gradnja družinskih hiš na organiziranih kompleksih izvajati kot družbeno usmerjena gradnja vsaj do IV. gradbene faze z istočasno komunalno ureditvijo zemljišča in pri tem upoštevati načelo, da je navidezno cenejša individualna gradnja mnogokrat obremenjena z daleč višjimi stroški, ki jih čez čas prispeva celotna družba. Sočasnost akcij zahteva sodelovanje med Komunalno in Stanovanjsko skupnostjo.

5. Blokovna gradnja v stanovanjskih soseskah

mora biti načrtovana tako, da bo gostota prebivalcev znašala do 250 preb./ha na netto območju stanovanjskega otoka, kar je odvisno od ekonomsko-tehničnih pogojev posamezne cone. Pri tem je mišljena spodnja meja gostote kot mešana struktura organizirane gradnje družinskih hiš in blokov nižjega gabarita, zgornja meja pa pogojuje čisto blokovno gradnjo pretežno z etažnostjo P+4.

6. Razvoj prostorskih možnosti za formiranje družbenih centrov v obstoječih in novih naseljih

Ena od najvišjih stopenj gospodarske rasti, ki jo napoveduje občina Šiška v republiškem merilu, zahteva neodložljivo reševanje družbenega standarda občanov in delovnih ljudi. Vzporedno z jačanjem samoupravnega in družbenega sistema mora ta sistem dobiti tudi prostorske možnosti za postopno izgrajevanje objektov družbenega standarda.

V skladu z družbenim dogovorom o minimalnih pogojih zaposlovanja delavcev v SRS bomo z graditvijo nedružinskih stanovanj, objektov družbene prehrane in drugih nujno potrebnih spremljajočih prostorov intenzivnejše in kvalitetnejše urejali pogoje za življenje delavcev, ki nimajo urejenih stanovanjskih in drugih osnovnih življenjskih razmer. Za realizacijo te naloge bodo združevale sredstva neposredno zainteresirane delovne organizacije kot tudi posamezne SIS.

B. KOMUNALNO GOSPODARSTVO

7. Urejanje in opremljanje zemljišč

Z ekonomskega vidika se mora urejanje zemljišča podrežati načelom materialne proizvodnje in stremeti za tem, da se stroški urejanja izravnavajo s prihodki od oddanih stavbnih zemljišč, izklicne cene pa se občasno z rebalansi izravnavajo na vsakokratni splošni nivo cen.

Gospodarjenje s stavbnim zemljiščem pogojuje močno povezavo in aktivnost ekonomsko tehničnih in urbanističnih projektov, kar izhaja iz sprejetih načel o pogojenih izrabah zemljišča (Fsi) industrijskih conah in gostotah zazidave v stanovanjskih soseskah.

8. Nakup nezazidalnih zemljišč za dolgoročni razvoj

Za zagotovitev smotrne in racionalne izrabe še prostih zazidljivih površin sprejemamo naslednje ukrepe:

- Izdelava dolgoročnih in srednjeročnih planov pridobivanja zemljišč za zagotavljanje dolgoročnega razvoja gradnje stanovanj, industrije poslovnih objektov, objektov družbenega standarda in komunalne infrastrukture.
- Izdelavo zazidalnih načrtov, ker le tako lahko izvajamo prisilen prenos pravice uporabe.
- Pridobivanje stavbnih zemljišč na zalogo mora biti trajen družbeni interes in kot eden pogojev za obvladovanje prostora in nalog pri urejanju.
- Financirati nakupe z dolgoročnimi krediti.
- Komunalna skupnost mora najširše uveljaviti predkupno pravico pri prometu zemljišč.
- Za naloge s tega področja poglobiti delovanje stavbno-zemljiške skupnosti.

Zemljiška politika in urejanje stavbnih zemljišč je pomembna dejavnost, ki se odraža v racionalnem pridobivanju in izrabi zemljišč ter obvladovanju zemljiške rente.

- Zato bi morali v naslednjem srednjeročnem obdobju predvsem:
  - Določiti mesta in področja, kjer renta nastaja ter instrumentarij za dimenzioniranje in zajemanje rente.
  - Opredeliti, da se zemljiška renta zbira in namenja za oblikovanje sredstev za razvoj komunalnega gospodarstva t. j. za pridobivanje in komunalno opremljanje stavbnih zemljišč.
  - Konkretizirati del rente, ki se ustvarja s prometom z nepremičninami in storitvami v obliki davkov in jo preusmeriti iz družbenih skladov (občinskega proračuna) v zemljiški sklad.
  - Dogovoriti, da se poleg odškodnine pri spremembi namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča določi tudi odškodnina pri izkoriščanju kamna, mivke, gramozna ali peska in sicer 5 % prodajne cene za kubični meter izkopanih rudnin. Odškodnina je smiselno del rente in se namenja v zemljiški sklad.
  - Z letno valorizacijo povprečne cene zemljišča pridobiva zemljišče na vrednosti, zato je z letnim predvrednotenjem vseh zemljišč na zalogi ugotoviti maso rente na tem naslovu.
  - Komunalna skupnost mora najširše uveljaviti zamenjavno pravico pri prometu zemljišč prvenstveno za rušene odnosno prekvalificirane stanovanjske objekte ter na predvidenih stanovanjskih površinah (otokih) omogočiti usmerjeno stanovanjsko gradnjo (blokovno in individualno).

9. Komunalna infrastruktura

A. Komunalni objekt in naprave individualne porabe

Projekcija srednjeročnega in dolgoročnega razvoja novih industrijskih stanovanjskih površin pogojuje pravočasnost izgradnje novih oziroma razširitev obstoječih infrastrukturnih objektov in naprav za energetska in drugo komunalno oskrbo naselij in industrijskih con.

V sedanji fazi izdelave srednjeročnega plana še niso znane

kapacitete novih porabnikov komunalnih dobrin, zato so potrebe po izgradnji infrastrukturnih objektov le globalno predvidene.

B. Ceste

Policentrični razvoj in ureditev Ljubljane zahteva enakomeren in usmerjen razvoj komunikacijskega omrežja.

Programi izgradnje stanovanj, industrije in drugih objektov so odvisni od potekov in izgradnje primarne cestne mreže v ožjem občinskem in širšem ljubljanskem prostoru.

10. Komunalna dejavnost

Globalna strategija nadaljnjega razvoja občine v novih industrijskih ter stanovanjskih območjih terja vskladitev energetske in komunalne bilance v okviru celotnega območja ljubljanskih občin.

10. STANOVANJSKA GRADNJA

- Na osnovi usklajenih programov urejanja zemljišč za stanovanjsko graditev, komunalnega opremljanja in stanovanjske graditve, bo organizirana nova gradnja z organizacijo in financiranjem celovitih stanovanjskih sosesk;
- V novih soseskah bodo stanovanjske skupnosti občine organizirale ustrezne interesne skupnosti v skladu z zakonom o stanovanjskih skupnostih in družbenim dogovorom o obveznostih udeležencev pri gradnji stanovanj v smislu sklepov VIII. kongresa ZKS, kjer bo pričakovalec stanovanja organiziran v samoupravni interesni enoti;
- Celotne potrebe po stanovanjih se morajo načrtovati v organizacijah združenega dela, v delovnih skupnostih ali krajevnih skupnostih, ne oziraje se na to ali gre za družbeno – najemna stanovanja, etažno lastniška stanovanja in individualne hiše;
- Za pričakovalce stanovanj je izdelati kriterije za pridobivanje stanovanja v usmerjeni stanovanjski graditvi v smislu predloga izvršilnega odbora SSS Ljubljana-Siška;
- Dohodkovno povezovanje vseh dejavnikov stanovanjske izgradnje in samoupravno združevanje vseh, ki sodelujejo pri stanovanjski graditvi, naj zagotovi izgradnjo celotnih sosesk in vpliva na realno oblikovanje cen stanovanj;
- Dosledno izvajati družbeni dogovor za racionalizacijo stanovanjske graditve, ki določa pogoje za zmanjševanje stroškov gradnje in uporabe stanovanj in naselij ob nezmanjšani uporabni vrednosti v okviru dogovorjenih standardov;
- Nadaljevati akcijo za prenavo stare Šiške in ostalih starih mestnih naselij;
- Zagotoviti vpliv uporabnikov na oblikovanje naselja in okolja v katerem bodo živeli.
- Izdelati analizo potreb individualne gradnje, ker je individualna gradnja prešla začrtane okvire 30/70 v škodo kolektivne izgradnje stanovanj;
- Izdelati primerjavo stroškov med komunalno opremljenostjo pozidave v manj dostopnem terenu in stroški komunalne opremljenosti pozidave v lažje dostopnem terenu, vse s ciljem očuvanja kvalitetnih zemljiških površin;
- Pri načrtovanju naselij individualnih hiš uporabiti moderne prijeme montažne gradnje;
- Določiti lokacije za gradnjo montažnih hiš;
- Realizirati že sprejete programe za odpravo barakarskih naselij, kakor tudi stanovanj VI. in VII. kategorije. Pri tem je potrebno zajeti tudi sredstva organizacij združenega dela, pri katerih so zaposleni delavci, ki stanujejo v teh stanovanjih;
- S programom stanovanjske graditve do leta 1985 zmanjšati obstoječi deficit in izgraditi stanovanja za nove prilive v zaposlitev na podlagi planiranih demografskih gibanj in ob doslednem izvajanju družbenega dogovora o minimalnih standardih pri zaposlovanju.

11. STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Dograjevati in usposabljanje samoupravno stanovanjsko skupnost kot mesto dogovarjanja in sporazumevanja delovnih ljudi in občanov pri uresničevanju stanovanjske politike, kar zlasti zahteva še:

- Nadaljnje poglobljanje delegatskih odnosov;
- Dogovarjanje in usposabljanje zbora izvajalcev iz zbora uporabnikov ob večji odprtosti za vse, ki morajo sodelovati pri izva-

janju srednjeročnega plana stanovanjske izgradnje in ki obenem spremljajo z izvajanjem tudi svoje obveznosti;

- Oblikovati enote samoupravne stanovanjske skupnosti v stanovanjskih soseskah v smislu določil Zakona o stanovanjski skupnosti. Tako bodo pričakovalci stanovanj organizirani kot združeni investitorji, ter neposredno sodelovali pri gradnji stanovanjskih sosesk;
- Položaj združnikov v stanovanjski zadrugi mora biti enakopraven položaju kupcem v etažnem lastništvu blokovne gradnje, tako da se te združnike dejansko obravnava kot združene investitorje v usmerjeni gradnji (kreditni, komunalna oprema itd.);
- S programom prehoda uresničiti ekonomske stanarine. Dograjevati in usposabljanje hišno samoupravo. V vseh stanovanjskih enotah kot osnovno celico samouprave in področju stanovanjskega gospodarstva, kar zahteva:
- Ustanoviti hišne svete, tam kjer jih še ni, oziroma v novodograjenih in prevzetih stanovanjskih enotah še pred njihovo vselitvijo;
- Pomoč pri poslovanju in organiziranju hišne samouprave,
- vključevanje hišne samouprave v celoten mehanizem krajevne samouprave, predvsem v novih krajevnih skupnostih;
- Ustanavljanje zborov stanovalcev v novih krajevnih skupnostih in njihovo usmerjanje pri izvajanju nalog teh krajevnih skupnosti;
- Vzdrževati stanovanjske hiše in stanovanja v skladu s tehničnimi normativi in standardi. Za tako celovito vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda pa bo potrebno dolgoročno zagotoviti ustrezno kapaciteto izvajalcev, ki so dejansko zainteresirani in pripravljeni za izvajanje teh del.
- Usposabljanje in opremljanje enote civilne zaščite, sanirati in redno vzdrževati obstoječe zaklonišče v stanovanjskih objektih.
- Zagotavljati moramo reševanje stanovanjskih potreb invalidov, borcev, starejših občanov, mladih družin z nizkimi dohodki. Prav tako bomo subvencionirali stanarine občanom, ki ne bodo zmožni plačevanja ekonomske stanarine.

12. KRAJEVNE SKUPNOSTI

Nadalje dopolnjevati in razvijati krajevno samoupravo, tako da bo le-ta čim tesneje približana vsakemu krajanu in sicer:

- z nadaljnjim preoblikovanjem KS (delitev KS – ustanavljanje novih),
- preobrazbo KS (poglobljanje vaške, ulične in hišne samouprave),
- sodelovanje v SIS, TOZD in drugimi delovnimi skupnostmi,
- ustanovitvijo skupnega računovodstva, kot samostojnim servisom za vse KS in delovne oz. skupnosti delovnih skupnosti KS,
- nadaljnjim podružbljanjem LO in DS.
- Dograjevati sistem družbenega planiranja v smislu sprejemov enotnih in istočasnih planov razvoja KS, SIS in TOZD.
- Ob ustanavljanju novih KS je potrebno istočasno zagotoviti tudi prostore za delovanje krajevne samouprave in družbenopolitičnih organizacij.
- Pri zagotavljanju prostorov je potrebno najprej zagotoviti prostore tisti KS, ki jih nimajo šele nato izboljševati prostorski fond ostalim.

Izgradnjo novih sosesk načrtovati tako, da bo predstavljala urbano, družbeno in ekonomsko celoto bodoče KS. Skladno s stanovanjskim delom je potrebno izgraditi tudi prostore za delovanje organov KS in druge objekte spremljajočega družbenega standarda.

Zavzemati se za sistem združevanja sredstev amortizacije družbenih objektov, ko so v upravljanju KS, SIS in DPO za načrtno in enotno investicijsko vzdrževanje in gradnjo družbenih objektov.

Za financiranje skupnih potreb in interesov delavcev, delovnih ljudi in občanov v KS, morajo samoupravne interesne skupnosti zagotoviti sredstva v svojih vsakoletnih programih.

Zavzemati se za zakonsko ureditev sistemskega financiranja delovanja KS v povezavi s SIS in TOZD.

Ohraniti in razširiti sofinanciranja potreb v KS s krajevnim, samopriskom, pri čemer je potrebno v večji meri razširiti načelo samopriskovanja tudi na mestne KS.

Razviti na osnovi usklajenih programov KS in SIS sistem udeležbe h krajevni samopriskovku po posameznih področjih pri reševanju skupnih interesov.

13. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Na področju družbenih dejavnosti bodo konkretizirane vse naloge glede nadaljnjega razvoja, tako časovno kot tudi krajevno, s samoupravnimi sporazumi o temeljnih družbenega plana za obdobje 1981–1985, ki bodo predhodno usklajene z vsemi nosilci planiranja.

Osrednji vsebinski cilji nadaljnjega razvoja družbenih dejavnosti se bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju navezovali na:

- povečanje ravni družbenega standarda in njegovo širjenje v skladu z rastjo materialnih osnov združenega dela in večanjem števila prebivalstva ob razvijanju prioriternih dejavnosti, ki bogatijo in pospešujejo oblikovanje ustvarjalne osebnosti (izobraževanje, zdravstvo, otroško varstvo, kultura, telesna kultura) ter neposredno vplivajo na hitrejši socialni in ekonomski razvoj ter na njuno produktivnejšo rast,
- izboljševanje kvalitete življenja občanov in delovnih ljudi s poudarkom na odpravljanju socialnih razlik ter izenačevanju vstopa v življenje zlasti mladi generaciji,
- poseben poudarek bo dan izboljševanju gospodarnosti delovanja v OZD družbenih dejavnosti, racionalizaciji poslovanja, vrednotenju cen storitev družbenih dejavnosti v smeri racionalne izrabe sredstev in boljše kakovosti dela. Prek svobodne menjave dela bomo usklajevali programe SIS družbenih dejavnosti ter programe dela v cilju sprotne razreševanja problematike, ki jo poraja področje družbenih dejavnosti,
- reproduktivne potrebe gospodarstva bodo tudi v naslednjem planskem obdobju narekovale združevanje sredstev občanov pri zadovoljevanju potreb na nekaterih področjih družbenih dejavnosti, da bi tako pospešili zlasti izgradnjo nekaterih še manjkajočih objektov družbenega standarda na območju občine. Višina soudeležbe bo predmet dogovarjanja delavcev v združenem delu in občanov v KS ter v SIS, ki pokriva uresničevanje dejavnosti za katere občani združujejo sredstva.

Po posameznih področjih družbenih dejavnosti bomo v obdobju 1981–1985 usmerjali napore v realizacijo naslednjih ciljev:

A. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Poglabljati idejnost pouka v šolah, ki temelji na marksističnih načelih in praksi samoupravnega socializma.

Izboljševanje kvalitete pouka in zmanjševanje osipa v OŠ.

Pospeševanje modernizacije pouka v šolah z uvajanjem novih tehnoloških spoznanj in sodobnih učnih pripomočkov ter metod dela (povezovanje teorije s prakso oz. z določenim življenjskim okoljem – šola v naravi, povezovanje z združenim delom v KS).

Oblikovanje enot pri OŠ, ki naj bi postale mesto neposrednega dogovarjanja in opravljanja nalog na področju osnovnega šolstva v povezavi s KS.

Na podlagi spremljanja razvoja matične generacije bolj skladno in gospodarno usmerjanje mladine v šolanje in zaposlovanje v sorazmerju z velikostjo generacije, ustvarjalno močjo njenih posameznikov ter družbeno vlogo uporabnikov kadrov po resoluciji o srednjeročnem razvoju občin Ljubljane in SR Slovenije.

Spremljanje in usmerjanje matične generacije z usklajeno akcijo vseh dejavnikov poklicnega informiranja in svetovanja, preko stopnjevanega trajanja dela v materialni proizvodnji in v delovnih akcijah, v izobraževanje in usposabljanje tudi za najzahtevnejša dela in naloge glede na sposobnosti, zmožnosti, lastnosti, nagnjenja, delovno uspešnost in uspešnost izobraževanja ter usposabljanja in glede na potrebe združenega dela.

Pospeševanje samoupravnih odnosov v cilju nadaljnje demokratizacije področja vzgoje in izobraževanja.

Nadaljnje pospeševanje razvoja celodnevne šole, kar bomo realizirali z izgradnjo novega osnovnošolskega prostora ter ustrezno razmejitev šolskih okolišev med nekaterimi obstoječimi in novimi osnovnimi šolami.

Zagotavljanje sredstev za vzdrževanje obstoječih šolskih objektov.

Za uresničevanje zasnove celovite stanovanjske soseske je načrtovati izgradnjo osnovnošolskih objektov v tistih KS, kjer jih še ni, imajo pa zadostno število osnovnošolske generacije in v novo nastajajočih soseskah oziroma naseljih.

Nadaljnje povezovanje vzgoje in izobraževanja v OŠ z dejavnostjo občinske telesno kulturne in kulturne skupnosti pri okrepitevi vloge šolskih športnih društev in vključevanje OŠ v kulturno dejavnost.

Na področju srednjeročnega razvoja usmerjenega izobraževanja

bo dan poudarek preobrazbi vzgojnoizobraževalnega sistema v cilju, da se postopno v skladu s potrebami združenega dela in prestrukturiranjem gospodarstva realizirajo pogoji za izdelavo centrov usmerjenega izobraževanja ob upoštevanju občinskih potreb in potreb ljubljanskih ter izven ljubljanskih občin.

Razreševanje kadrovske problematike v okviru izvajanja ustrežnejše štipendijske politike, predvsem pri pokrivanju deficitarnih profilov pedagoškega kadra ter intenziviranjem konkretnega razreševanja stanovanjske problematike za delavce v šolah.

Nadaljnje razvijanje integracijskih procesov, ki niso bili uresničeni v planskem obdobju 1976–1980.

Usmerjanje naporov za izboljševanje pogojev za delo glasbene šole.

B. ZDRAVSTVO

- razvijanje učinkovitejšega in smotrnejšega organiziranja vseh zdravstvenih služb v okviru večje funkcionalne povezanosti med posameznimi oblikami izvajanja zdravstvenega varstva delavcev, delovnih ljudi in občanov, ki bodo skrbele za uveljavljanje pravic in dolžnosti, za ohranitev zdravja ter za enako in enotno dostopnost zdravstvenega varstva za vse občane,
- dvig kvalitete zdravstvenih storitev po strokovnosti opravi in humanosti odnosov ter iz kurativnega v preventivno zdravstveno varstvo,
- zmanjševanje čakalne dobe,
- nadaljnja izgradnja manjkajočega zdravstvenega prostora,
- ustanavljanje novih obratnih ambulant v TOZD v okviru neposredne menjave dela, intenzivnejše povezovanje medicine dela z obratnimi ambulanti in organizacijami združenega dela,
- ocenitev hospitalnih in specialističnih kapacitet,
- širjenje lekarniške mreže,
- nadaljnje razvijanje zdravstvenega varstva v vzgojnovarstvenih organizacijah,
- razvijanje organiziranosti zdravstvene službe v pogojih družbene samozaščite, splošnega ljudskega odpora in ljudske obrambe ter v izrednih razmerah,
- intenzivirati napore v sodelovanju z združenim delom, da bi se v okviru vsestranske akcije zmanjšal bolniški stalež,
- razvijanje vseh oblik preventivne in kurativne zdravstvene dejavnosti za preprečevanje in zmanjševanje alkoholizma in narkomanije,
- nadaljnja krepitev zdravstvenega varstva borcev NOV, ki se bo realizirala z izvajanjem prednostnih ur za udeležence NOV, z ustanovitvijo dispanzerja za borce NOV in z ustanovitvijo zobozdravstvene ambulante. Dispanzerji za borce naj bi se postopoma usposobili za izvajanje zdravstvenega varstva za starejše občane.
- krepitev preventivnega zdravstvenega varstva z intenziviranjem nege bolnika na domu, zdravstvenega prosvetljevanja občanov s poudarkom na izvajanju preventivnih zdravstvenih akcij na področju zdravstvenega varstva predšolskih in šolskih otrok ter varovanja in obnavljanja človekovega okolja v kolikor to zadeva dejavnost zdravstvenega varstva.
- zagotavljanje zdravstvenega kadra za izvajanje letovanj otrok,
- usmerjanje naporov v boljšo organizacijo dela, da bi se pri izvajanju osnovnega zdravstvenega varstva občanov čim bolj kvalitetno izkoristile obstoječe prostorske in kadrovske kapacitete ter oprema s poudarkom na uvajanju sodobne in poenotene medicinske opreme v osnovnem zdravstvenem varstvu.
- pri zdravstveni prevenciji in varovanju človekovega okolja bomo vključevali preventivne zdravstvene funkcije KS ob angažiranju društev in družbenih organizacij (RK idr.),
- zavzemali se bomo za uveljavljanje nove zdravstvene nomenklature s poudarkom na združevanju storitev na večje sklope in za strokovno korekcijo normativov v cilju realnejšega vrednotenja dela in potreb po kadrih.

C. RAZISKOVANJE

- pospeševanje inovacijske dejavnosti z nagrajevanjem racionalizatorjev in izumiteljev,
- izvajanje trajnih nalog s področja raziskav, ki zadevajo prioriterni dejavnosti srednjeročnega razvoja za obdobje 1981–1985.
- vključevanje učencev strokovnih šol in dijakov gimnazije v delo raziskovalnih skupin delovnih in raziskovalnih organizacij na območju občine v času šolskih počitnic,
- organiziranje posvetovanj z organizacijami združenega dela glede

problematike na področju raziskovalnega dela v cilju povezo-
vanja ključnih problemov v skupne raziskovalne projekte,
– usmerjanje naporov v zaščito domačih proizvajalcev in razisko-
valcev, da bi se tako njihova dejavnost zavarovala kot prioriteta
dejavnost in zaščitila pred uvažanjem izdelkov, licenc in tehno-
loških postopkov v vseh primerih, ko lahko te potrebe krijemo v
okviru doseženih rezultatov lastne raziskovalne dejavnosti.

D. SOCIALNO VARSTVO

- usposabljanje delegatov s posebnim poudarkom na vključevanje
delegatov v aktivno razreševanje socialno varstvene problema-
tike v KS in delovnih organizacijah,
- usklajevanje osnov in meril za uveljavljanje socialnih pravic
posameznikov in skupin prebivalstva,
- urejanje dnevnega varstva, usposabljanje ter vključevanje v delo
otrok in mladine z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in
odraslih invalidnih oseb,
- zagotavljanje socialne varnosti udeležencem NOV, vojnim invali-
dom in drugim invalidom, starejšim občanom ter ostarelim
kmetom,
- zagotavljanje organizirane pomoči na domu občanom, ki zaradi
nenadne spremembe dela, zdravstvenega stanja ali pogojev
bivanja članov skupnega gospodinjstva ostanejo prepuščeni
samemu sebi,
- skrb za doslednejše izvajanje družbenega dogovora o pogojih
zaposlovanja ter zagotavljanju minimalnih standardov za življen-
je in kulturne razmere delavcev,
- izboljševanje stanovanjskih pogojev za borce NOV,
- usklajevanje socialnovarstvenih programov, ki jih izvajajo družbe-
no humanitarne in druge organizacije,
- usklajevanje socialno varstvenih nalog s področja ljudske
obrambe.

E. OTROŠKO VARSTVO

- zagotovitev pogojev za povečano vključitev predšolskih otrok v
družbeno organizirano vzgojo in varstvo, kar bomo realizirali z
intenziviranjem vseh oblik varstva in z izgradnjo novih vzgojno-
varstvenih kapacitet ter širjenjem obstoječe vzgojnovarstvene
mreže v soseskah in območjih, kjer ta še ni razvita in v novih
stanovanjskih naseljih,
- nadaljnje razvijanje celotne male šole, v katero bodo vključeni
vsi 6-letni otroci,
- krepitev zdravstveno preventivnega varstva otrok v VVO kot
obveznega dela rednega programa občinske zdravstvene skup-
nosti,
- nadaljnje razvijanje sistematičnega vzgojnega dela z vključe-
vanjem 5-letnih otrok, ki niso redni varovanci VVO v 80-urni
vzgojni program,
- nadaljnje postopno širjenje vzgojne dejavnosti za predšolske
otroke ob sodelovanju z Zvezo telesnokulturne in kulturne
skupnosti ter društev in drugih dejavnikov,
- nadaljnja izgradnja in vzdrževanje otroških igrišč ter pridobi-
vanje drugih javnih rekreacijskih površin v KS,
- zagotavljanje sredstev za razširjeni obseg izvajanja letovanj,
- razvijanje vzgoje in varstva za motene otroke v telesnem in
duševnem razvoju,
- združevanja sredstev za vzdrževanje obstoječih objektov za
letovanja z možnostjo pridobivanja oziroma razširitve obstoje-
čih letovalnih baz,
- poglobljanje samoupravne organiziranosti,
- ustanavljanje vzgojnovarstvenih enot v KS, ki naj bi postalo
center neposrednega dogovarjanja in izvajanja nalog na področju
vzgoje in varstva predšolskih otrok,
- sodelovanje s skupnostjo otroškega varstva z drugimi samo-
upravnimi in interesnimi skupnostmi mejnih področij, da bi se
tako v medsebojni povezanosti čimbolj kvalitetno realizirala
delitev dela ter izvajal v okviru združevanja sredstev zadovoljivi
obseg financiranja programov in nalog s področja otroškega
varstva,
- intenziviranje sodelovanja z delovnimi organizacijami, hišnimi
sveti in KS, da bi se v okviru danih materialnih pogojev
čimhitreje pridobival manjkajoči vzgojnovarstveni prostor ter
razreševali drugi ključni problemi s področja izvajanja otroškega
varstva,
- usmeritev naporov za korekcijo obstoječih sanitarno-higienskih
normativov, zaradi katerih so se v preteklem obdobju omejevale

možnosti za hitrejši razvoj družbeno organiziranega varstva v
družinah in v okviru prostorskih kapacitet, ki so bile sicer
evidentirane za ureditev in izvajanje otroškega varstva, obstoječi
normativi pa so načrtovano realizacijo onemogočili,

- razreševanje kadrovske problematike s poudarkom na intenzi-
viranju razreševanja nekaterih ključnih problemov kot so:
  - izvajanje ustrežnejše štipendijske politike,
  - razreševanja stanovanjske problematike,
  - vključevanje varuhinj v šolo za varuhinje,
  - usposabljanje varuhinj za družinsko varstvo.

Nadaljnja racionalizacija finančno administrativnih in drugih v
okviru izpeljave združevanja administrativnih in drugih služb vzgoj-
novarstvenih organizacij, ki niso bile uresničene v planskem obdobju
1976–1980.

F. SOCIALNO SKRBTSTVO

- uresničevanje vsklajenega socialnega in prostorskega planiranja
domskega varstva v sodelovanju s stanovanjsko in zdravstveno
skupnostjo upoštevajoč potrebe ostarelih in invalidnih oseb, kar
bomo realizirali v okviru novozgrajenih domskih kapacitet in
stanovanjskih enot za starejše občane z območja občine,
- razvijanje eksternih oblik dela s starostniki, ustanavljanje klubov
za to populacijo občanov, izvajanje pomoči starejšim občanom,
ki niso vključeni v domsko oskrbo ter organiziranje letovanj za
starejše občane,
- sodelovanje z zdravstveno skupnostjo pri odkrivanju in pospeše-
vanju nege bolnika na domu,
- intenziviranje vključevanja novih rejniških družin ter organizi-
ranje strokovnega usposabljanja le-teh,
- poenotenje kriterijev v Ljubljani za pridobitev pravic pri uveljav-
ljanju vseh oblik družbene pomoči ter poenotenje doplačevanja
zavezancev k oskrbninam v socialnih zavodih,
- pospeševanje organiziranja socialne službe v KS in OZD z nast-
vitvijo socialnih delavcev profesionalcev,
- prilagajanje oddelka DEC celodnevne varstvu pod posebnimi
pogoji odraslih prizadetih občanov ter prilagajanje Centra
dnevne varstvu,
- pomoč krajevnim skupnostim pri organiziranju interesnih dejav-
nosti za mladino,
- pridobivanje novih domskih prostorskih kapacitet, ki bodo
funkcionalno prilagojene starejšim in nepokretnim občanom.

G. ZAPOSLOVANJE

- zmanjševanje ekstenzivnosti zaposlovanja z usmeritvijo na
visoko razvite tehnološke procese, z minimalnimi potrebami po
zaposlovanju novih delavcev predvsem nižjih kvalifikacij in
neproizvodnih smeri,
- izvajanje samoupravnega sporazuma o zaposlovanju in o mini-
malnih standardih,
- uresničevanje pogojev za postopno in organizirano vračanje
delavcev, ki so na začasnem delu v tujini in za njihovo vključe-
vanje v delo doma,
- razvijanje le tistih oblik zaposlovanja v tujini, ki so vključene v
mednarodno delitev dela z usmeritvijo v nevrščene države,
- sodelovanje in povezovanje z OZD pri zaposlovanju invalidnih
oseb in težje zaposljivih oseb,
- razreševanje problematike v zvezi z vključevanjem in usmerja-
njem mladine v deficitarne poklice,
- zmanjševanje bolniškega staleža, kar bo mogoče le v okviru
intenzivnega sodelovanja z vsemi odgojnimi dejavniki (OZD,
zdravstvena služba, idr.),
- zmanjševanje fluktuacije delavcev z ustrežnejšim nagrajevanjem po
delu, izboljšanjem delovnih pogojev in medsebojnih odnosov,
- spodbujanje in usmerjanje usklajevanja števila potrebnih delav-
cev z velikostjo matične generacije.

H. POKOJNINSKO INVALIDSKO ZAVAROVANJE

- razvijanje sistema pokojninsko-invalidskega zavarovanja ter
urejanje postopkov za uveljavljanje varstva pravic ter izboljše-
vanje gmotnega položaja upokojenecv skladno z rastjo osebnega
dohodka delavcev v združenem delu,
- dopolnjevanje sistema zagotavljanja sredstev za letovanja in
rekreacijo upokojenecv ob upoštevanju potreb za zagotovitev
sredstev pri izgradnji novih počitniških domov za upokojenca in
invalide,

- zmanjševanje rasti invalidskih upokojitev ter izboljševanje materialnih možnosti za rehabilitacijo in prekvalifikacijo invalidov,
- čimprejšnji sprejem ter izvajanje družbenega dogovora o uresničevanju preventivnih akcij in ukrepov pri odpravljanju vzrokov in posledic nesreč pri delu, poklicnih obolenj in nastajanju invalidnosti,
- skrajševanje postopkov pri uveljavljanju vseh pravic iz invalidsko pokojninskega zavarovanja,
- razvijanje kulturno-prosvetne in rekreativne dejavnosti za upokojence v okviru klubov upokojencev,
- razreševanje stanovanjske problematike upokojencev.

I. KULTURA

- nadaljnje financiranje razvijanja in širjenja amaterskih kulturnih dejavnosti v KS in TOZD,
- razvijanje in širjenje mreže splošno izobraževalnega knjižničarstva,
- utrjevanje dela komisij za kulturo in ustanavljanje novih komisij v OZD s poudarkom na uveljavljanju dela kulturnih animatorjev,
- razvijanje kulturnega sodelovanja z drugimi občinami, s pobrateno občino Kavadarci in z zamejstvom,
- ustanovitev delovne organizacije s področja kulture na območju občine, ki bo zajemala Lutkovno gledališče, amatersko profesionalno gledališče in opravljala strokovne ter administrativne posle za kulturno skupnost in Zvezo kulturnih organizacij,
- uvajanje abonmajev kulturnih dejavnosti v KS,
- izvajanje investicijskih vlaganj, kar bomo uresničevali z združenjem sredstev za dograditev: obstoječih domov kulture, za vzdrževanje obstoječih objektov, ter za izgradnjo novih domov kulture,
- zagotavljanje sredstev za funkcionalno opremo pri izvajanju kulturnih dejavnosti,
- razvijanje kulturnih dejavnosti v pionirskih in mladinskih kulturnih društvih ter v vzgojnovarstvenih organizacijah,
- zagotavljanje sredstev za izpopolnjevanje strokovnega kadra za delo v društvih in skupinah,
- pri zagotavljanju sredstev za uresničevanje sprejetih nalog in programov bo potrebno uresničiti dokument o svobodni menjavi dela ter zagotoviti sredstva za aktivno in razširjeno dejavnost.

J. TELESNA KULTURA

- Nadaljnje razvijanje koncepta množičnega vključevanja občanov v telesnokulturne dejavnosti v okviru podružbljanja telesne kulture v KS in TOZD s ciljem, da bomo v te dejavnosti vključili v razdobju 1981-1985; 40 do 50 % delavcev, delovnih ljudi in občanov,
- združevanje sredstev za vzdrževanje in sanacijo obstoječih telesnokulturnih objektov,
- združevanje sredstev za izgradnjo novih športno-rekreacijskih prostorskih kapacitet v KS,
- izboljševanje pogojev za izvajanje programov vrhunškega športa, z vključevanjem načela amaterizma,
- usklajevanje interesov občanov z možnostmi izvajanja telesnokulturnih programov,
- posebno pozornost bomo posvetili nadaljnjemu razvoju šolskih športnih društev,
- zagotavljanje minimumov, tako glede dejavnosti, kot tudi kadrov in objektov v vsaki KS.

14. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Na področju ljudske obrambe in varnosti bomo prioriteto namenili razvijanju in posodabljanju obrambnih in varnostnih priprav z vključevanjem komponenti teritorialne obrambe, narodne zaščite in civilne zaščite v sklop celotnega obrambnovarstvenega sistema v občini.

Zagotovili bomo materialne pogoje za vzgojo in pouk prebivalstva s področja obrambnih priprav, samozaščitnih in varnostnih zadev ter opremili enote in štabe teritorialne obrambe, civilne zaščite in narodne zaščite.

Pri razvoju teritorialne obrambe bomo izboljšali kadrovske strukturo enot TO z mlajšimi in strokovno usposobljenimi kadri ter zagotovili nabavo sodobnejše oborožitve in opreme za enote TO.

Zagotoviti moramo realno dopolnilno usposobljenost enot in štabov TO za uspešno vodenje SLO, posebej pa še za protioklepno in protidesantno obrambo.

Na področju razvoja civilne zaščite bomo nadaljevali z usposabljanjem, da bi povečali učinkovitost obrambne vzgoje in izobraževanja prebivalstva, povečali možnost oskrbljenosti prebivalstva s sredstvi za osebno in skupno zaščito pred RKB učinki ter ustanovili in usposobili občinski združeni odred civilne zaščite kot mobilno jedro civilne zaščite v občini.

Skladno s programom graditve javnih zaklonišč bomo zagotovili izgradnjo vsaj dveh javnih zaklonišč v občini letno ter zagotavljali gradnjo zaklonišč pri vseh novih investicijskih objektih z usmeritvijo v dvonamensko uporabo.

Posebno skrb bomo posvetili nadaljnjemu organizacijskemu, idejnopolitičnemu in strokovnemu usposabljanju narodne zaščite ter njenemu podružbljanju.

Z usklajevanjem nalog s področja planiranja razvoja bomo določili tudi skupne medsebojne obveznosti in zadolžitve organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti ter drugih skupnosti, kakor tudi krajevnih skupnosti in obrambnih-varnostnih načrtih in pripravah.

Poglobil bomo podružbljanje in krepitev ljudske obrambe in družbene samozaščite na podlagi celovitega uveljavljanja ustavnih samoupravnih družbenih odnosov in sicer tako, da bodo priprave za SLO in DS postale sestavni del redne dejavnosti vseh družbenih subjektov.

Zagotovili bomo usposobljenost vseh varnostno-obrambnih dejavnikov za obvladovanje eventualnih izrednih varnostnih razmer.

Posvetili bomo posebno skrb zavarovanju družbenega premoženja, varnosti cestnega prometa in varovanju človekovega okolja.

V skladu s programom bomo zagotovili oblikovanje posebnih občinskih blagovnih rezerv osnovnih živilskih in neživilskih proizvodov ter enomesečne zaloge hrane pri gospodinjstvih.

15. SPLOŠNA PORABA

Sredstva proračuna (splošna poraba) se bodo oblikovala z letnimi planskimi akti o izvajanju družbenega ekonomskega razvoja, vsekakor pa bodo naraščala počasneje od rasti družbenega produkta.

Iz občinskega proračuna bomo zagotovili materialna sredstva za kvalitetnejše pogoje za delo upravnih organov obenem za delo organov milice, s tem da bomo zagotovili izgradnjo ustreznih delovnih prostorov ter uvedli mehanizacijo v delo upravnih organov.

V sodelovanju z upravnimi organi mesta Ljubljane si bomo prizadevali za racionalizacijo izvajanja upravnih postopkov in približevanje le-teh občanom.

Na področju davčne politike se bomo zavzemali za selektivno obdavčitev ob upoštevanju ekonomskih, socialnih in drugih pogojev delavcev, delovnih ljudi in občanov.

16. KADROVSKA POLITIKA

Družbeno dogovorjena kadrovska politika opredeljena v določilih družbenih dogovorov o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike ter v družbenem dogovoru in samoupravnem sporazumu o štipendiranju zavezuje udeležence dogovora za njeno dosledno izvajanje od vgrajevanja določil v samoupravne splošne akte do odgovornosti in obveznosti, ki jih sprejemajo s temi dogovori.

Razvid del in nalog kot samoupravni splošni akt mora vsebovati takšen opis posameznih del in nalog, da bo služil za osnovo za racionalno in smotrno delitev dela oziroma nalog ter razmejitev obveznosti in odgovornosti, za dolgoročno in srednjeročno planiranje kadrov, programiranje novih profilov kadrov in njihovega znanja, smotrno organizacijo in izvajanje varstva pri delu in ureditev drugih organizacijskih in kadrovske postopkov. Razvid del in nalog bomo stalno dopolnjevali glede na organizacijski in tehnološki razvoj temeljnih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti. S sprejemanjem planov kadrovske potreb v skladu z razvojnimi programi bomo sprejemali ukrepe:

- Za razporejanje delavcev na osnovi njihove strokovne izobrazbe oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti, delovnih izkušenj in doseženih delovnih rezultatov;
- Za pridobivanje novih delavcev le v okviru dogovorjene stopnje

rasti zaposlovanja in ob upoštevanju določil družbenega dogovora o minimalnih standardih za zaposlovanje;

- Izdelali bomo sanacijski program za reševanje stanovanjskih problemov v družbenih dejavnosti ter ga vgradili v redni srednjeročni program dejavnosti, ki se napaja iz skupne porabe;
- Za dopolnilno in funkcionalno izobraževanje delavcev in njihovo strokovno usposabljanje, pri čemer bomo vključevali tudi izobraževanje v zvezi z varstvom pri delu;
- Za stalno izobraževanje delavcev v skladu s potrebami združenega dela, za preusmerjanje in prekvalifikacijo delavcev v zvezi z načrtovanimi modernizacijami in prestrukturiranjem proizvodnih procesov;
- Za poklicno usmerjanje mladine;
- Za štipendiranje v skladu s potrebami združenega dela in usmerjanje štipendistov v deficitarne poklice – predvsem v pedagoške šole;
- Za preusmerjanje podeljevanja štipendij iz združenih sredstev v kadrovske štipendije; na osnovi dogovorjenih meril in kriterijev predlagati najuspešnejše mlade delavce in učence za štipendiste Titovega sklada in Kraigherjevega sklada.
- Za ugotavljanje psihofizičnih sposobnosti delavcev za opravljanje opravil in nalog;
- Za izvajanje pripravništva;
- Za zaposlovanje invalidov, rehabilitacijo in prekvalifikacijo ob sodelovanju SIS družbenih dejavnosti ter zagotavljanju socialne varnosti delavcev;
- Za uresničevanje pogojev za postopno in organizirano vračanje delavcev, ki so na začasnem delu v tujini.

S sodobnejšo organizacijo dela, pospeševanjem inovacijskih dejavnosti in ustreznijim vrednotenjem in nagrajevanjem po delu bomo zmanjšali odliv kadrov iz proizvodne v neproizvodno dejavnost.

Spremljali bomo in mesečno ocenjevali izrabo načrtovanega

letnega sklada delovnega časa ter si prizadevali za zmanjševanje bolniškega staleža. Na področju usmerjenega izobraževanja iz vidika poklicnega usmerjanja bomo usklajevali vsebino vzgojno-izobraževalnih programov in kapacitet šol v skladu s potrebami združenega dela.

Udeleženci družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike bomo zagotovili vsestransko, pravočasno in objektivno informiranje delavcev in občanov o vseh problemih in nalogah s področja kadrovske politike ter jim tako omogočali, da bodo lahko tvorno sodelovali pri oblikovanju samoupravnih odločitev na področju kadrovanja in oblikovanja kadrovske politike.

Udeleženci dogovora bomo pri izbiri delavcev za odgovorne funkcije poleg strokovne usposobljenosti enakopravno vrednotili tudi družbeno-politična in moralno-etična merila ter samostojnost in uspešnost opravljanja del oziroma nalog.

Ob koncu mandatnega obdobja bomo ocenjevali delovanje delegatskega sistema ter delovanje delegacij in delegatov in izvršili vse kadrovske priprave na izvedbo novih volitev v letu 1982 v skupščino družbenopolitične skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Na osnovi enotno oblikovane kadrovske evidence in enotne metodologije bomo zagotovili stalno ažuriranje, spremljanje in posredovanje podatkov o kadrih uporabnikom kadrovske evidence. V samoupravnih splošnih aktih bomo opredelili določila o zavarovanju in zaščiti podatkov kadrovske evidence. Udeleženci dogovora in uporabniki kadrovske evidence bomo na osnovi potreb vplivali na postopno razširitev kadrovske evidence.

Za učinkovito in dosledno uresničevanje načel kadrovske politike in za učinkovito izvajanje kadrovske funkcije se moramo zavzemati za oblikovanje kadrovskih služb s strokovno usposobljenimi delavci v teh službah. Zagotavljali bomo tudi stalno strokovno izpopolnjevanje teh delavcev.

IZVRŠNI SVET